

Lucy Ethiopië

Lucy leefde meer dan drie miljoen jaar geleden in Ethiopië. Haar skelet leert ons meer over het ontstaan van de mens.

DIA 2 Lucy is de eerste mensachtige ter wereld die wij kennen. Ze leeft ruim drie miljoen jaar geleden in Afrika in een gebied dat nu Ethiopië is. Haar skelet leert ons meer over het ontstaan van de mens.

DIA 3 Het skelet van Lucy is een van de oudste van een volwassen rechtop lopende mensachtige. Het is best compleet, ook al ontbreken een hoop botten.

DIA 4 Volgens de islam en het christendom is de eerste mens uit aarde en water gemaakt door God. Hindoes geloven dat de wereld uit een gouden ei komt of dat mensen kinderen zijn van een god.

DIA 5 Wetenschappers denken dat de mens heel geleidelijk ontstaat. We stammen af van apen, waarschijnlijk chimpansees. Sommige apen gaan op de grond leven in plaats van in een boom. We weten niet precies wanneer. Ook gaan ze rechtop lopen. Vanaf dat moment noemen we ze mensachtigen.

DIA 6 Lucy is een van de eerste mensachtigen. Dat ze rechtop loopt, is te zien aan haar brede heupen, knieën en voeten. Ze heeft bijvoorbeeld geen 'grijpvoet', waarmee een aap zich aan een tak kan vastgrijpen.

DIA 7 Het voordeel van rechtop lopen is dat je verder kunt kijken en je handen voor iets anders kunt gebruiken, bijvoorbeeld gereedschap en wapens maken, zodat je makkelijker overleeft.

DIA 8 Tegelijkertijd lijkt Lucy nog helemaal niet op ons. Ze is slechts 1.10 meter groot. Wetenschappers denken dat haar gezicht sterker op dat van een aap lijkt dan van een moderne mens.

DIA 9 Amerikaanse archeologen vinden de resten van Lucy in 1974. Een paar jaar later worden in Tanzania voetstappen gevonden die nog ouder zijn: vermoedelijk 3,7 miljoen jaar oud. Het zijn de oudste voetstappen van menselijke wezens.

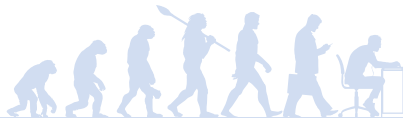
DIA 10 Na Lucy is de mens nog lang niet af. Er ontstaan zes verschillende soorten, zoals de homo erectus en de Neanderthaler. Homo sapiens, de denkende mens, is onze soort. Die ontstaat ongeveer 260 duizend jaar geleden in Afrika.

DIA 11 Ongeveer 100 duizend jaar geleden verovert onze mensensoort langzaam de wereld. Op vloten waagt de mens de reis naar Australië. Van Siberië naar Alaska kun je in die tijd lopend oversteken, zo komt de mens in Amerika. Deze eerste bewoners worden tienduizenden jaren later 'ontdekt' door Europese ontdekkingsreizigers, zoals Columbus.

DIA 12 Van de vroege mens blijven alleen botten en stenen werktuigen over. De eerste sporen van mensen die daarna worden gevonden zijn onder meer grottekeningen. Die zijn in sommige gevallen meer dan 40 duizend jaar oud. Dat is niks vergeleken met de 3 miljoen jaar van Lucy, maar ook al onvoorstelbaar oud.

DIA 13 Als enig dier leert de mens het vuur te beheersen. Daardoor kunnen we eten koken en hoeven we niet meer urenlang te kauwen op rauw voedsel. Ook verliezen we minder energie met onze spijsvertering. Zo houden we energie over, waardoor onze hersenen sneller groeien dan die van andere dieren en we slimmer kunnen samenwerken.

DIA 14 Inmiddels is de mens het machtigste dier op aarde. We laten andere dieren voor ons werken of fokken ze om op te eten. Vaak zien we onszelf ook niet meer als 'dier'.

AFRIKA

Ethiopië

ALTERNATIEVE RAADSELS

- Het oudste menselijke skelet
- De eerste vrouw op twee benen

DIA 2

- Eerste mensachtige die we kennen
- Leeft ruim 3 miljoen jaar geleden in Ethiopië
- Skelet leert ons over ontstaan van de mens

DIA 3

- Oudste skelet van een rechtop lopende
- Best compleet al ontbreken veel botten

DIA 4

- Islam en christendom: gemaakt door God
- Hindoes: uit gouden ei of kind van een god

DIA 5

- Wetenschap: we stammen van aap af
- Mensachtigen lopen rechtop, op de grond

DIA 6

- Lucy loopt rechtop
- Heeft bijvoorbeeld geen 'grijpvoet'

ETHIOPIË

Ethiopië is een van de oudste landen van Afrika. In dit land ontspringt de Nijl. Samen met Kenia levert Ethiopië de beste langeafstandslopers ter wereld. De bekendste is waarschijnlijk Haile Gebrselassie. Onderzoekers zoeken nog steeds de verklaring waarom Ethiopiërs zo lang en goed kunnen rennen. Betere zuurstofopname in het bloed doordat het land veel hoogvlaktes kent, is één verklaring. Hun lichaamsbouw met lange en dunne benen kan ook een rol spelen. Mogelijk zijn ze door armoede ook meer gewend lange afstanden te lopen.

DIA 7

- Voordeel van rechtop: verder kijken
- Handen voor werktuigen of wapens

DIA 8

- Gezicht en lengte Lucy lijken nog op aap

DIA 9

- Skelet van Lucy gevonden in 1974
- Ook 3,7 miljoen jaar oude voetstappen

DIA 10

- Na Lucy ontstaan 6 mensensoorten
- Homo sapiens (wij) 260.000 jaar oud

DIA 11

- Langzaam veroveren we de wereld

DIA 12

- Van vroege mens: botten en werktuigen
- Grottekeningen van 40.000 jaar

DIA 13

- Mens leert als enige dier vuur beheersen
- Eten koken, zo houden we energie over
- Hersenen groeien: samenwerken

DIA 14 WOW

- De mens is het machtigste dier op aarde. We laten andere dieren voor ons werken of fokken ze om op te eten.

LESTIPS

- Loop een stukje op handen en voeten door de gang. Hoe voelt dat?

